EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 17.7.2006
KOM(2006) 399 slutlig

2006/0135 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och införande av bestämmelser om tillämplig lag i äktenskapsmål

(framlagt av kommissionen)

{SEK(2006) 949}
{SEK(2006) 950}

MOTIVERING

1) Motiv och syfte

I Amsterdamfördraget fastställs målet att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, bland annat genom att besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete. Enligt artikel 65 i fördraget skall gemenskapen besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl. I artikel 65 b hänvisas uttryckligen till ”främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet”.

Harmoniseringen av lagvalsreglerna underlättar det ömsesidiga erkännandet av domar. Vetskapen om att medlemsstaternas domstolar tillämpar samma lagvalsregler för att bestämma vilken lag som skall tillämpas i en viss situation stärker förtroendet för domstolsavgöranden från andra medlemsstater[1].

Europeiska rådet har vid två tillfällen tagit upp frågan om vilken lag som skall tillämpas vid skilsmässa. Europeiska rådet begärde vid sitt möte i Wien 1998 att möjligheterna att utarbeta ett rättsligt instrument för tillämplig lag för skilsmässor skall granskas inom fem år från det att Amsterdamfördraget trätt i kraft[2]. I november 2004 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att lägga fram en grönbok om lagvalsregler i frågor med anknytning till skilsmässa[3].

---

1 Åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område, antaget den 30 november 2000, EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

2 Handlingsplanen från Wien, antagen av Europeiska rådet den 3 december 1998, EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

3 Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen, antaget av Europeiska rådet den 4–5 november 2004.

4 Rådets förordning (EG) nr 1347/2000 av den 29 maj 2000 om domstolsbehörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar för makars gemensamma barn, EGT L 160, 30.6.2000, s. 19.

Allmän bakgrund

Den ökade rörligheten inom Europeiska unionen har lett till att antalet internationella par ökar. Det rör sig om makar med olika nationalitet, makar som bor i olika medlemsstater eller som bor i en medlemsstat där bara den ena eller ingen av dem är medborgare. Med tanke på det stora antalet skilsmässor i Europeiska unionen, så berör frågan om tillämplig lag och domstols behörighet i äktenskapsmål ett stort antal medborgare varje år. I avsnitt 3 i den bifogade konsekvensanalysen finns statistik om antalet internationella skilsmässor och äktenskap inom EU.

Gällande bestämmelser

Det finns under nuvarande förhållanden inga gemenskapsregler för vilken lag som skall tillämpas i äktenskapsmål. I gemenskapens första rättsakt inom familjerätt, rådets förordning (EG) nr 1347/2000[4], finns bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål samt om föräldraansvar för makars gemensamma barn vid civilrättsliga förfaranden om äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap. Förordningen innehåller dock inte några regler om tillämplig lag.

Inte heller rådets förordning (EG) nr 2201/2003[5], som upphävde och ersatte rådets förordning (EG) nr 1347/2001 från och med den 1 mars 2005, innehåller några sådana regler. Frågan om tillämplig lag togs inte upp under förhandlingarna om denna förordning, där bestämmelserna om äktenskapsmål i princip är desamma som i rådets förordning (EG) 1347/2000.

Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 ger makar möjlighet att välja mellan flera olika behörighetsgrunder. När talan i ett äktenskapsmål har väckts i en nationell domstol i en medlemsstat, avgörs vilken lag som är tillämplig på grundval av de nationella lagvalsreglerna, som bygger på mycket olika kriterier.

Större delen av medlemsstaterna avgör vilken lag som är tillämplig på grundval av en rad anknytningsfaktorer, så att målet regleras av den rättsordning som det har starkast anknytning till. Andra medlemsstater tillämpar systematiskt sina egna lagar (lex fori) i äktenskapsmål.

Motiv och syfte

Det övergripande syftet med detta förslag är att ge en tydlig och uttömmande rättslig ram för äktenskapsmål inom EU och se till att målen behandlas på ett sätt som garanterar medborgarna klarhet om rättsläget, förutsebarhet, flexibilitet och tillgång till domstolsprövning.

Under nuvarande förhållanden kan det uppstå en rad problem vid äktenskapsmål av internationell karaktär. De nationella lagarna är mycket olika, både när det gäller materiella bestämmelser och lagvalsregler, vilket leder till osäkerhet om rättsläget. De stora skillnaderna mellan de nationella lagvalsreglerna och reglernas komplexa karaktär gör det mycket svårt för internationella par att förutse vilken lag som kommer att tillämpas i deras äktenskapsmål. En stor majoritet av medlemsstaterna ger inte makarna någon möjlighet att välja vilken lag som skall tillämpas. Detta kan leda till att man tillämpar en lag som makarna endast har en lös anknytning till och till att resultatet inte motsvarar medborgarnas berättigade förväntningar. Dessutom kan de gällande reglerna leda till ”kapplöpning till domstol”, dvs. att en av makarna försöker hinna först med att väcka talan, så att målet skall regleras av en viss lag som skyddar hans eller hennes egna intressen. Slutligen ger de gällande reglerna inte tillräcklig tillgång till domstolsprövning.

Genom förslaget ändras rådets förordning (EG) nr 2201/2003 när det gäller domstols behörighet och tillämplig lag i äktenskapsmål för att följande mål skall uppnås:

- **Förenlighet med unionens politik och mål på andra områden**

Detta förslag respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns såsom allmänna gemenskapsrättsliga principer, särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslaget syftar särskilt till att säkerställa att rätten till en rättvis rättegång iakttas fullt ut (artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna).

2) Samråd med berörda parter och konsekvensanalys

- **Samråd med berörda parter**

Kommissionen lade den 14 mars 2005 fram en grönbok om tillämplig lag och behörig domstol i mål om äktenskapsskillnad[6]. I grönboken beskrivs en rad brister i den nuvarande situationen och där anges olika politiska alternativ som skulle kunna lösa problemen. Som möjliga lösningar föreslås följande: låta situationen vara oförändrad, harmonisera lagvalsreglerna, införa en begränsad möjlighet för makarna att välja tillämplig lag i äktenskapsmål, se över behörighetsgrunderna i artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003, se över artikel 7 om behörighet i övriga fall i rådets förordning (EG) nr 2201/2003, ge makarna en begränsad möjlighet att välja behörig domstol, införa en begränsad möjlighet att överföra ett mål och slutligen en kombination av olika lösningar.

Kommissionen fick omkring 65 svar med synpunkter på grönboken[7].

I sitt yttrande av den 28 september 2005 om grönboken välkomnade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén kommissionens initiativ.

Kommissionen anordnade en offentlig hearing den 6 december 2005. Ett expertmöte hölls den 14 mars 2006. Diskussionerna byggde på ett diskussionsunderlag som kommissionens avdelningar utarbetat.

En majoritet av de svarande erkände behovet av att förbättra klarheten om rättsläget och förutsebarheten, att införa en begränsad valfrihet för parterna och att förebygga ”kapplöpning till domstol”. Vissa berörda aktörer uttryckte farhågor om att en harmonisering av lagvalsreglerna skulle tvinga domstolarna att tillämpa utländsk lag och att detta skulle leda till förseningar och extrakostnader i äktenskapsmål.

Kommissionen har beaktat samrådet med berörda parter vid utarbetandet av detta förslag.

- **Extern experthjälp**

6 KOM(2005) 82 slutlig.

7 Svaren finns tillgängliga på följande webbplats: http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm

Någon extern experthjälp har inte behövts.

- **Konsekvensanalys**

Kommissionen har gjort en konsekvensanalys som bifogas detta förslag. Konsekvensanalysen bygger på följande alternativ: i) bibehålla läget oförändrat, ii) öka samarbetet mellan medlemsstaterna, iii) harmonisera lagvalsreglerna, bland annat en begränsad möjlighet för makarna att välja tillämplig lag, och iv) ändra regeln om allmän behörighet i rådets förordning (EG) nr 2201/2003, v) införa en begränsad möjlighet för makarna att välja behörig domstol, och vi) ändra regeln om behörighet i övriga fall i rådets förordning (EG) nr 2201/2003.

Av konsekvensanalysen framgår att det krävs en kombination av gemenskapsåtgärder för att lösa de olika problemen. I rapporten förespråkas en ändring av rådets förordning (EG) nr 2201/2003, bland annat genom en harmonisering av lagvalsreglerna tillsammans med en begränsad möjlighet för makarna att välja tillämplig lag, införande av avtal om domstols behörighet och en översyn av regeln om behörighet i övriga fall i artikel 7.

Kommissionen har utfört en fullständig konsekvensanalys enligt arbetsprogrammet. Rapporten finns tillgänglig på följande webbplats: http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_public_en.htm.

3) Rättsliga aspekter

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 61 c i fördraget som ger gemenskapen behörighet att besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 65.

Genom artikel 65 ges gemenskapen lagstiftningsbehörighet med avseende på civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder i den mån det behövs för att den inre marknaden skall fungera väl. I artikel 65 b nämns uttryckligen främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

Förslaget gäller bestämmelser om domstols behörighet och tillämplig lag, som endast kommer att tillämpas i internationella situationer, dvs. när makarna bor i olika medlemsstater eller är av olika nationalitet. Det krav på gränsöverskridande följder som anges i artikel 65 är därmed uppfyllt.

Gemenskapsinstitutionerna har ett visst utrymme att själva bedöma om en åtgärd är nödvändig för en väl fungerande inre marknad. Detta förslag är till fördel för en väl fungerade inre marknad, eftersom det avskaffar alla hinder för fri rörlighet för personer som under nuvarande förhållanden får problem på grund av de kvarstående skillnaderna mellan medlemsstaternas bestämmelser om tillämplig lag och domstols behörighet i äktenskapsmål.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Förslagets mål kan inte uppnås av medlemsstaterna utan förutsätter åtgärder på gemenskapsnivå i form av gemensamma regler om domstols behörighet och tillämplig lag. Reglerna om domstols behörighet och lagvalsreglerna måste vara likalydande för att man skall uppnå målet att ge medborgarna klarhet om rättsläget och förutsebarhet. Ensidiga åtgärder från medlemsstaternas sida skulle därför strida mot detta mål. Det finns inte någon gällande internationell konvention mellan medlemsstaterna om frågan om tillämplig lag i äktenskapsmål. Det offentliga samrådet och konsekvensanalysen har visat att detta förslag gäller betydande problem som berör tusentals medborgare varje år. Problemen är av sådan art och omfattning att målen kan uppnås endast på gemenskapsnivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget överensstämmer med proportionalitetsprincipen eftersom det är strikt begränsat till vad som är nödvändigt för att uppnå målen. De föreslagna reglerna om tillämplig lag och avtal om domstols behörighet gäller äktenskapsskillnad och hemskillnad, men inte annullering av äktenskap.

Förslaget förväntas inte leda till några ytterligare utgifter eller mer byråkrati för medborgarna. Det innebär ett visst, men mycket begränsat, merarbete för de nationella myndigheterna.

- **Val av regleringsform**

När det gäller val av regleringsform är förslaget av en sådan art och innehåller sådana mål att det krävs en förordning. Behovet av klarhet om rättsläget och förutsebarhet innebär att reglerna måste vara tydliga och enhetliga. De föreslagna reglerna om domstols behörighet och tillämplig lag är detaljerade och exakta och behöver inte införlivas i nationell lagstiftning. Om medlemsstaterna gavs utrymme att själva bedöma hur reglerna skall tillämpas, skulle det äventyra målet att uppnå klarhet om rättsläget och förutsebarhet.

4) Budgetkonsekvenser

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

5) Ytterligare upplysningar

- **Förenkling**

Förslaget innebär en förenkling av de administrativa förfarandena för medborgarna och rättstillämparna.

Framför allt skulle harmoniseringen av lagvalsreglerna avsevärt förenkla situationen för privata parter och rättstillämpare, som skulle kunna avgöra vilken lag som är tillämplig på grundval av en enda uppsättning regler som skulle ersätta de gällande 24 nationella lagvalsordningarna.

Förslaget utgör en del av kommissionens löpande program för uppdatering och förenkling av EU:s regelverk.

- **Närmare redogörelse för förslaget**

Kapitel II – Domstols behörighet

Artikel 3a

Genom denna bestämmelse införs en begränsad möjlighet för makar att tillsammans välja behörig domstol (avtal om domstols behörighet) i ett mål om äktenskapsskillnad och hemskillnad. Artikel 3a motsvarar artikel 13 i rådets förordning nr 2201/2003, som ger parterna rätt att under vissa omständigheter välja behörig domstol i frågor som rör föräldraansvar.

Parternas större valfrihet kommer att öka klarheten om rättsläget och förutsebarheten för makarna. De gällande reglerna om domstols behörighet ger inte makarna rätt att ansöka om skilsmässa i en medlemsstat där endast en av dem är medborgare, om det inte finns andra kriterier för anknytning. Den nya regeln kommer framför allt att förbättra tillgången till domstolsprövning för makar av olika nationalitet genom att de får möjlighet att tillsammans välja domstolen eller domstolarna i en medlemsstat där en av dem är medborgare. Denna möjlighet gäller makar som bor i en medlemsstat, men även makar som bor i tredje land. Makar som väljer en behörig domstol kan också välja tillämplig lag enligt artikel 20a.

För att garantera att båda makarna är medvetna om konsekvenserna av sitt val måste vissa formella krav vara uppfyllda.

Möjligheten att välja behörig domstol gäller inte mål om annullering av äktenskap där där det anses olämpligt att ge parterna valfrihet.

Artiklarna 4 och 5 ändras med hänsyn till den nya regeln om avtal om domstols behörighet.

Artikel 6 skall utgå. Det offentliga samrådet visade att denna bestämmelse kan orsaka missförstånd. Den är också onödig, eftersom artiklarna 3, 4 och 5 beskriver under vilka omständigheter en domstol har exklusiv behörighet när en maka eller make har hemvist inom en medlemsstats territorium, eller b) är medborgare i en medlemsstat, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har ”domicil” inom en av dessa medlemsstaternas territorium.

Artikel 7

I artikel 7 hänvisas nu till de nationella reglerna om domstols behörighet i situationer när makarna inte har hemvist inom en medlemsstats territorium och är av olika nationalitet. De nationella reglerna bygger dock på olika kriterier och garanterar inte alltid att makar får tillgång till domstolsprövning, även om de har nära anknytning till medlemsstaten i fråga. Detta kan leda till situationer där ingen domstol inom EU eller ett tredje land har behörighet att behandla en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap. Det kan också leda till praktiska svårigheter med att få skilmässan erkänd i en medlemsstat, eftersom en dom som meddelats i tredje land inte erkänns i en medlemsstat i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2201/2003, utan endast enligt nationella regler eller tillämpliga internationella fördrag.

Genom detta förslag införs en enhetlig och heltäckande regel om behörighet i övriga fall, som ersätter de nationella reglerna om sådan behörighet och garanterar tillgång till domstolsprövning även för makar som bor i tredje land, men har starka band till en viss medlemsstat där de är medborgare eller där de har haft sin hemvist under en viss period. Regelns tillämpningsområde motsvarar den allmänna regeln om behörighet i artikel 3 och omfattar äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap.

2006/0135 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och införande av bestämmelser om tillämplig lag i äktenskapsmål

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.1,

med beaktande av kommissionens förslag[8],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[9],

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[10], och

av följande skäl:

(1) EU har som mål att bibehålla och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer är säkerställd. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område skall gemenskapen bland annat besluta om sådana åtgärder på området för civilrättsligt samarbete som behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.

(2) Det finns för närvarande inga gemenskapsregler om tillämplig lag i äktenskapsmål. Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 innehåller bestämmelser om domstols behörighet, erkännande och verkställande av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, men inte några lagvalsregler.

(3) Vid sitt möte i Wien den 11 och 12 december 1998 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att överväga möjligheten att utarbeta en rättsakt om vilken lag som skall tillämpas vid äktenskapsskillnad. I november 2004 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att lägga fram en grönbok om lagvalsregler i äktenskapsmål.

(4) I enlighet med sitt politiska mandat lade kommissionen den 14 mars 2005 fram en grönbok om lagvalsregler och domstols behörighet i äktenskapsmål. Genom grönboken inleddes ett omfattande samråd om möjliga lösningar på de problem som kan uppstå under nuvarande förhållanden.

(5) Denna förordning bör ge en tydlig och heltäckande rättslig ram för äktenskapsmål inom

---

8 EUT C […], […], s. […].
9 EUT C […], […], s. […].
10 EUT C […], […], s. […].

EU och garantera medborgarna ändamålsenliga lösningar när det gäller klarhet om rättsläget, förutsebarhet, flexibilitet och tillgång till domstolsprövning.

(6) För att uppnå klarhet om rättsläget, förutsebarhet och flexibilitet bör denna förordning ge makarna möjlighet att komma överens om behörig domstol i mål om äktenskapsskillnad och hemskillnad. Förordningen bör också ge parterna en viss möjlighet att välja den lag som skall tillämpas i mål om äktenskapsskillnad och hemskillnad. Denna möjlighet bör inte omfatta annullering av äktenskap, som hör nära samman med villkoren för äktenskapets giltighet, där det inte är lämpligt att ge parterna valfrihet.

(7) För fall där makarna inte väljer vilken lag som skall tillämpas bör denna förordning innehålla harmoniserade lagvalsregler som bygger på en rad anknytningsfaktorer för att garantera klarhet om rättsläget och förebygga ”kapplöpning till domstol”. Kriterier för anknytningna bör väljas på ett sådant sätt att mål om äktenskapsskillnad eller hemskillnad regleras genom en lag som äktenskapet har nära anknytning till.

(8) Av hänsyn till allmänintresset bör man i undantagsfall kunna avstå från att tillämpa utländsk lag i ett visst mål om det uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen i domstolslandet (ordre public).

(9) Regeln om behörighet i övriga fall bör ändras för att förbättra förutsebarheten och tillgången till domstolsprövning för makar av olika nationalitet som bor i ett tredje land. Därför bör denna förordning innehålla en harmoniserad regel om behörighet i övriga fall som gör det möjligt för makar av olika nationalitet att väcka talan i en medlemsstat som de har nära anknytning till genom sin nationalitet eller sin senaste gemensamma hemvist.

(10) Artikel 12 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 bör ändras för att garantera att en skilsmässodomstol som makarna valt i enlighet med artikel 3a har behörighet även i frågor om föräldransvar i samband med skilsmässan, under förutsättning att villkoren i artikel 12 är uppfyllda, särskilt villkoret om att ta hänsyn till barnets bästa.

(11) Förordning (EG) nr 2201/2003 bör därför ändras i enlighet därmed.

(12) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, dvs. att öka klarheten om rättsläget, flexibiliteten och tillgången till domstolsprövning i internationella äktenskapsmål, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan på grund av åtgärdernas omfattning bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(13) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns såsom allmänna gemenskapsrättsliga principer, särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslaget syftar särskilt till att säkerställa att rätten till en rättvis rättegång iakttas fullt ut (artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna).

(14) [I enlighet med artikel 3 i det protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning som fogats till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av

Europeiska gemenskapen har Förenade kungariket och Irland meddelat att de önskar delta i beslutet om och tillämpningen av denna förordning.]

(15) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som fogats till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen deltar Danmark inte i beslutet om denna förordning och är därför inte bundet av den och omfattas inte av dess tillämpning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 2201/2003 ändras på följande sätt:

(1) Titeln skall ersättas med följande:

”Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande av verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om tillämplig lag i äktenskapsmål”.

(2) Följande artikel skall införas som artikel 3a:

”Artikel 3a

Parternas val av domstol i mål om äktenskapsskillnad och hemskillnad

1. Makarna kan komma överens om att domstolen eller domstolarna i en medlemsstat skall ha behörighet i ett mål mellan dem om äktenskapsskillnad eller hemskillnad, under förutsättning att de har en nära anknytning till den medlemsstaten genom

   (a) att någon av grunderna för domstols behörighet i artikel 3 är tillämplig, eller

   (b) genom att det är platsen för makarnas senaste gemensamma hemvist under en period om minst tre år, eller

   (c) genom att en av makarna är medborgare i den medlemsstaten, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har ”domicil” inom en av dessa medlemsstaters territorium,

2. Ett avtal om domstols behörighet vara skriftligt och undertecknas av båda makarna senast vid den tidpunkt då talan väcks”.

(3) I artiklarna 4 och 5 skall ”artikel 3” ersättas med ”artiklarna 3 och 3a”.

(4) Artikel 6 skall utgå.

(5) Artikel 7 skall ersättas med följande:

”Artikel 7

Behörighet i övriga fall

Om ingen av makarna har sin hemvist inom en medlemsstats territorium och makarna inte är medborgare i samma medlemsstat, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, inte har sin ”domicil” inom en av dessa medlemsstaters territorium, är domstolarna i en medlemsstat behöriga genom

(a) att makarna tidigare har haft sin gemensamma hemvist inom den medlemsstatens territorium under minst tre år, eller

(b) genom att en av makarna är medborgare i den medlemsstaten, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har sin ”domicil” inom en av de dessa medlemsstaters territorium.

(6) I artikel 12.1 skall ”artikel 3” ersättas med ”artiklarna 3 och 3a”.

(7) Följande kapitel IIa skall införas:

”KAPITEL IIA

Tillämplig lag i mål om äktenskapsskillnad och hemskillnad

Artikel 20a

Parternas val av tillämplig lag

1. Makarna kan komma överens om att välja den lag som skall tillämpas på äktenskapsskillnad och hemskillnad. Makarna kan komma överens om att välja en av följande lagar:

(a) Lagen i det land där makarna hade sin senaste gemensamma hemvist om en av dem fortfarande är bosatt där.

(b) Lagen i det land där någon av makarna är medborgare, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, det land där någon av makarna har ”domicil”.

(c) Lagen i det land där makarna har haft sin hemvist i minst fem år.

(d) Lagen i den medlemsstat där ansökan lämnas in.

2. Ett avtal om domstols behörighet skall vara skriftligt och undertecknas av båda makarna senast vid den tidpunkt då talan väcks.

Artikel 20b

Tillämplig lag vid avsaknad av val

Vid avsaknad av val enligt artikel 20a, skall äktenskapsskillnad och hemskillnad omfattas av lagen i det land

(a) där makarna har sin gemensamma hemvist eller, om det inte är möjligt,

(b) där makarna hade sin senaste gemensamma hemvist om en av dem fortfarande är bosatt där eller, om det inte är möjligt,

(c) där båda makarna är medborgare, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, båda har sin ”domicil” eller, om det inte är möjligt,

(d) där ansökan lämnas in.

Artikel 20c

Tillämpning av utländsk lag

Om lagen i en annan medlemsstat är tillämplig, kan domstolen vända sig till det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område för att få information om innehållet i lagen.

Artikel 20d

Förbud mot renvoi

Tillämpning av en lag som anvisas enligt denna förordning innebär tillämpning av alla bestämmelser i den lagen utom bestämmelserna om internationell privaträtt.

Artikel 20e

Ordre public

Tillämpning av en bestämmelse i den lag som anvisas enligt denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning skulle vara uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen i domstolslandet (ordre public).

Artikel 2

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

Den skall tillämpas från och med den 1 mars 2008.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel

På rådets vägnar

Ordförande
[…]